

Ziekenhuizen moeten eens stoppen met steeds hun hand ophouden

Posted on 22 oktober 2022 by Wim Groot

Zorginstellingen zoals ziekenhuizen zouden zich als ondernemer moeten gedragen en investeringen die kosten besparen en de kwaliteit van zorg verbeteren uit eigen zak moeten betalen. Net als in de echte wereld.

Ziekenhuizen houden het graag warm voor hun patiënten. De temperatuur is er gewoonlijk 22 graden. Met de huidige hoge gasprijzen lopen de verwarmingskosten daardoor snel op. De belangenvereniging van ziekenhuizen – de NVZ – verwacht dat ziekenhuizen dit jaar tientallen miljoenen euro's meer kwijt zijn aan energie en vindt dat ziekenhuizen in aanmerking moeten komen voor de regeling tegemoetkoming energiekosten.

Deze regeling is bedoeld voor gezinnen met een laag inkomen. Zij kunnen via de gemeente een tegemoetkoming van 800 euro krijgen. Ziekenhuizen vinden hun situatie kennelijk vergelijkbaar met die van huishoudens in de bijstand.

Melkert weet nog steeds niet dat de zorgverzekeraars de ziekenhuizen financieren

Sinds Ad Melkert – ooit PvdA-lijsttrekker – voorzitter is van de belangenvereniging van ziekenhuizen is dit een vast patroon. Als de blaadjes van de bomen vallen reist de voormalige PvdA-coryfee naar Den Haag om bij de minister van VWS zijn hand op te houden. Eerder vroeg hij om extra geld voor coronapatiënten en extra salaris voor verpleegkundigen, dit keer waren het de energiekosten.

Net als in vorige jaren kreeg Melkert ook dit keer weer nul op het rekest. Daarom doet de NVZ nu een beroep op de Tweede Kamer om voor de energiesubsidie voor bijstandsgezinnen in aanmerking te komen. Als ziekenhuizen een compensatie willen voor de gestegen energiekosten, prijzen of hogere salarissen, moeten ze onderhandelen met de zorgverzekeraars over hogere tarieven voor hun verrichtingen.

Kennelijk heeft Melkert, na meer dan vier jaar voorzitter van de belangenvereniging van ziekenhuizen te zijn geweest, nog steeds niet door dat ziekenhuizen niet door de minister maar door de zorgverzekeraars worden gefinancierd.

Ziekenhuizen maakten 359 miljoen euro winst

Compensatie van ziekenhuizen voor de gestegen energiekosten is ook helemaal niet nodig. Vorige week publiceerde accountantsbureau BDO een rapport waaruit bleek dat de gezamenlijke winst van de Nederlandse ziekenhuizen vorig jaar ruim 359 miljoen euro bedroeg. Daarmee was de winstgevendheid van de ziekenhuizen een stuk hoger dan in 2020 toen de gezamenlijke winst 'slechts' 285 miljoen euro bedroeg. De coronapandemie heeft dan wel geleid tot langere wachtlijsten voor patiënten en een hoger ziekteverzuim onder verpleegkundigen, maar financieel pakte de pandemie voor de ziekenhuizen niet slecht uit.

De winstgevendheid van ziekenhuizen is heel behoorlijk. Dat vinden de ziekenhuizen zelf overigens niet. Zij vinden het te laag. Het klopt dat vergeleken bij het bedrijfsleven de winstgevendheid van ziekenhuizen minder is. De winst is gemiddeld ongeveer 1,5% van de omzet, in het bedrijfsleven is dat vaak hoger. Echter, in het bedrijfsleven fluctueert de winst veel meer van jaar op jaar, in de ziekenhuizen zijn de inkomsten veel stabiel.

Belangrijker is dat in het bedrijfsleven uit de winst de aandeelhouders nog betaald moeten worden. Ziekenhuizen hebben geen aandeelhouders, de winsten daar gaan direct naar de reserves. Hierdoor hebben ziekenhuizen gemiddeld een financiële buffer opgebouwd, die vergelijkbaar is met die van grote beursgenoteerde bedrijven.

Betaal hogere energiekosten uit de financiële buffers

De stijgende energiekosten kunnen makkelijk uit de winsten van het afgelopen jaar worden betaald. De financiële buffers zijn ook bedoeld om incidentele tegenvallers op te vangen. Zeker de grote ziekenhuizen hebben voldoende reserves om de gestegen energiekosten te betalen. De kleinere ziekenhuizen maken over het algemeen minder winst, hun energiekosten stijgen relatief meer en zij kunnen ook minder makkelijk hogere tarieven onderhandelen met de zorgverzekeraars, maar ook zij kunnen deze extra lasten meestal wel dragen. Alleen, dat willen de ziekenhuizen niet. Liever potten ze het geld op en houden ze hun hand op in Den Haag.

NVZ-voorzitter Melkert verdedigt dit door te zeggen dat de winsten nodig zijn voor investeringen: 'In het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn stevige ambities opgenomen op het gebied van passende zorg, digitalisering en duurzaamheid, die ondersteunen we. We hebben alleen nauwelijks nog investeringsruimte. Zoals het er nu naar uitziet, dreigt de situatie onhoudbaar te worden. En dat is niet omdat zorginstellingen niet willen.'

Ziekenhuizen houden overal hun hand voor op

Echter, voor investeringen houden ziekenhuizen ook al hun hand op. In het Integraal Zorgakkoord zijn bijvoorbeeld heel gedetailleerde afspraken gemaakt over digitalisering van de zorg. Voor betere zorg zouden de gegevens die de huisarts over een patiënt registreert ook door een specialist in het ziekenhuis ingezien moeten kunnen worden. Nu kan dat meestal niet en moet de patiënt in het ziekenhuis het hele verhaal dat hij aan de huisarts heeft verteld overdoen. Ook worden diagnostische testen vaak opnieuw gedaan omdat informatie hierover niet gedeeld wordt met andere zorgverleners.

Patiënten zouden ook moeten kunnen zien wat de arts over hun registreert en daar indien nodig informatie aan moeten kunnen toevoegen. In plaats van naar een ziekenhuis of de huisarts te gaan, zou een consult via videobellen mogelijk moeten zijn. Zo ver is het allemaal nog niet. Integendeel. Ziekenhuizen willen deze investeringen veelal niet zelf betalen, maar vinden dat ze hiervoor extra geld van de zorgverzekeraars of de overheid moeten krijgen.

Ziekenhuizen gebruiken nog steeds de fax

In het Zorgakkoord is ook afgesproken dat ze hiervoor een paar honderd miljoen euro krijgen. Dat is vreemd. Zorginstellingen zouden zich als ondernemers moeten gedragen en investeringen die kosten besparen en de kwaliteit van zorg verbeteren uit eigen zak moeten betalen. Zo gaat het in de echte wereld ook. Supermarkten zetten ook niet een geldbusje bij de ingang van de winkel met een bordje waarop staat: geef ons geld zodat wij de investeringen in zelfscan-kassa's en online-bezorgdiensten kunnen betalen.

Digitalisering van de zorg gaat langzaam en niet vanzelf. Een van de afspraken in het Zorgakkoord is dat in 2024 het gebruik van de fax met 90% moet zijn teruggedrongen en dat artsen in 2025 de fax helemaal niet meer gebruiken om te communiceren. De fax? Ja, de fax. In de zorg wordt nog volop gebruik gemaakt van technologie uit de jaren tachtig van de vorige eeuw. Het is technologie uit de tijd dat we cassettebandjes in de walkman deden om muziek te luisteren en floppydisks in onze computer. Artsen stoppen nog steeds tientallen miljoenen keren per jaar receptformulieren en patiëntverslagen blaadje voor blaadje in de faxmachine.

Niet normaal

Als de fax nog wordt gebruikt, kun je niet verwachten dat het heel snel gaat met de digitalisering in de zorg. Ook hier draait het om geld. Om het gebruik van de fax in de zorg uit te bannen moeten artsen worden betaald. Hiervoor is er een heuse subsidieregeling, Faexit, waarbij zorgverzekeraars zorginstellingen betalen als ze stoppen met het gebruik van de fax. Het is alsof we supermarkten zouden moeten betalen om grutterswaren niet langer door de winkelbediende te laten afwegen en in zakjes te doen en over te gaan op zelfbediening.

Zowel voor het invoeren van nieuwe technologieën als voor het stoppen met oude

houden zorginstellingen hun hand op. Dat is niet normaal.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar. Vele tientallen auteurs zorgen voor de berichtgeving. En de donateurs maken Wynia's Week mogelijk. [Doet u mee?](#) Hartelijk dank!